

УДК 342.9

В. П. Босий
кандидат юридичних наук,
докторант

Науково-дослідного інституту публічного права

ПОНЯТТЯ ЮРИДИЧНИХ ГАРАНТІЙ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ БІЖЕНЦІВ ТА ОСІБ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ДОДАТКОВОГО АБО ТИМЧАСОВОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Щорічно сотні тисяч людей вимушені залишити свої країни постійного проживання задля того, щоб врятувати себе і свої сім'ї від проблем, пов'язаних з озброєними конфліктами, релігійними гоніннями, а також різними проявами дискримінації. Біженці та особи, які потребують додаткового захисту є однією з найменш захищених категорій населення. Біженці вимушені розірвати зв'язок з країною своєї громадянської належності, а тому не позбавлені соціального та правового захисту, що тягне за собою порушення прав такої категорії осіб. Усе це призводить до виникнення питань, пов'язаних із наданням біженцям гарантій їх адміністративно-правового статусу та забезпеченням таких потреб, як житло, робота, правова допомога, медичне забезпечення тощо [1].

Стан дослідження. Окремі проблемні аспекти реалізації правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту у своїх наукових працях розглядали: Ф.В. Веніславський, О.М. Гончаренко, І.О. Ієрусалімова, Г.С. Тимчик, В.М. Кравчук, М.І. Матузов, О.В. Малько, А.С. Мордовець та багато інших. Втім, незважаючи на чималу кількість наукових здобутків, в юридичній літературі відсутні комплексні дослідження, присвячені характеристиці гарантій реалізації адміністративно-правового статусу даної категорії осіб.

Саме тому **метою статті є:** надати визначення поняття юридичних гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні.

Виклад основного матеріалу. Для того, щоб зрозуміти сутність поняття гарантії адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, звернімося до лексичного значення поняття «гарантія», якій у тлумачній словниковій літературі має наступне значення: порука в чомусь, забезпечення чого-небудь; умови, що забезпечують успіх чого-небудь [2].

Серед науковців немає єдності, щодо визначення терміну «гарантія». Так, у «Великій радянській енциклопедії» термін «гарантія» є самостійним способом забезпечення виконання зобов'язань соціалістичних організацій. Необ-

хідність установлення такої правової форми як гарантія пояснюється тим, що інші способи забезпечення зобов'язань (неустойка, застава, задаток і порука) не можуть бути використані для деяких зобов'язань [3, с. 346]. Гарантії – це умови, засоби і способи створені суспільством та державою і похідних від неї інститутів влади, які забезпечують фактичну реалізацію, охорону та захист прав і свобод людини та громадянина. Сам механізм системи гарантій прав і свобод по їх впровадженню у реальну дійсність, на наш погляд, являє собою комплекс взаємопов'язаних і взаємодіючих нормативно-правових засобів та способів, якими охоплюється вся сукупність об'єктивних і суб'єктивних факторів, спрямованих на реальне здійснення кожним своїх прав та свобод [4].

Вчені М.І. Матузов, О.В. Малько та А.С. Мордовець зазначали, що гарантії – це соціально-політичне та юридичне явище, розглядаючи яке слід враховувати такі моменти: 1) пізнавальний момент, який дозволяє розкрити предметні теоретичні знання про об'єкт їх впливу, отримати практичні знання про соціальну і правову політику держави; 2) ідеологічний, використовуваний політичною владою як засіб пропаганди демократичних ідей всередині країни та за її межами; 3) практичний, що визначається як інструментарій юриспруденції, передумова задоволення соціальних благ особи. Базуючись на цих висновках, учені визначають «гарантію» як систему соціально-економічних, політичних, юридичних організаційних передумов, умов, засобів і способів, що створюють можливості особистості для здійснення своїх прав, свобод та інтересів [5, с. 275].

Є.В. Білозьоров під гарантіями розуміє цілу низку конкретних засобів, завдяки яким стає реальним ефективно здійснення громадянами своїх прав і свобод, їх охорона та захист від правопорушення. Їх головне призначення, на думку автора, з якою ми погоджуємося, полягає у забезпеченні всіх і кожного рівними правовими можливостями для набуття, реалізації, охорони та захисту суб'єктивних прав і свобод [6, с. 27]. О.Ф. Скакун під гарантіями розуміє систему соціальних, економічних, моральних, політичних, юридичних умов, засобів і способів, що забезпечують їх фактичну реалізацію, охорону і належний захист. Соціальний правовий механізм забезпечення

(реалізації, охорони і захисту) прав і свобод людини – це система засобів і чинників, що забезпечують необхідні умови поваги до всіх основних прав і свобод людини, які є похідними від її гідності [7, с. 187-196; 8]. Вчена також відмічає, що механізм реалізації прав людини включає заходи, здатні створити умови для реалізації прав і свобод людини; механізм охорони – заходи щодо профілактики правопорушень для затвердження правомірної поведінки особи; механізм захисту – заходи, які приводять до відновлення порушених неправомірними діями прав і відповідальності особи, яка скоїла ці правопорушення. Форми (або засоби забезпечення) правового захисту громадян від неправомірних дій органів виконавчої влади та їх службовців: загальносудова, адміністративна, адміністративно-судова (остання, характерна для європейських країн, полягає в створенні спеціалізованих судів з адміністративних справ) [7, с. 187-196; 8].

Для кращого розуміння терміну «гарантії» варто дослідити термін «гарантії прав і свобод людини та громадянина». Так, Ю.С. Шемшученко визначає гарантії прав і свобод людини і громадянина як зумовлені правовим статусом особистості, передбачені законодавством діяння або акти, які зобов'язані здійснювати або утримуватися від них суб'єкти гарантій для збереження наявних прав і свобод і забезпечення конкретної можливості їх реалізації суб'єктами цих прав і свобод [9, с. 42].

К.Г. Волинка слушно наводить висновок, що найважливішим чинником реального забезпечення прав і свобод особи, поряд з їх визнанням, дотриманням і повагою, виступає гарантування, яке здійснюється за допомогою специфічних засобів – гарантій, що надають всім елементам правового статусу реального змісту, завдяки яким стає можливим безперешкодне здійснення прав і свобод, їх охорона від протиправних посягань і захист від незаконних порушень [10, с. 31].

Отже, враховуючи зазначене вище, з нашої точки зору під «гарантіями» необхідно розуміти сукупність об'єктивних та суб'єктивних факторів, що спрямовані на повну реалізацію та всебічну охорону прав і свобод громадян, усунення можливих причин, що порушують їх здійснення. Своєї черги під гарантіями прав і свобод біженців розуміються умови та засоби забезпечення всебічного захисту прав і свобод біженців у контексті захисту прав і свобод людини та громадянина.

Адміністративно-правове забезпечення прав і свобод є складовою гарантій їх реалізації. Для адміністративно-правового забезпечення правового статусу біженців важливим засобом є реалізація норм адміністративного права, причому всі способи реалізації і використання, коли біженець сам користується засобами реалізації, і додержання та виконання норм, особливо – застосування певних

норм адміністративного права з метою надання можливості біженцям отримати право [11]. У загальній теорії права гарантії прав і свобод слід поділяти на загальні та спеціальні (нормативно-правові (юридичні) та організаційно-правові). Перша група охоплює економічні, політичні, ідеологічні, соціальні та інші гарантії.

До другої групи відносяться спеціальні (нормативно-правові або юридичні) гарантії, що розглядають як встановлені законом засоби забезпечення використання, дотримання, виконання і застосування норм права, які спрямовані на забезпечення конституційного ладу, верховенства права, Конституції та законів, утвердження правопорядку, охорону прав та свобод людини і громадянина, здійснення народовладдя, державної влади і місцевого самоврядування [12, с. 555].

Загальні гарантії реалізації прав і свобод осіб, визнаних біженцями та осіб, що потребують додаткового або тимчасового захисту, у своїй сукупності утворюють комплекс базових умов, який визначає в цілому реальність їх прав та свобод і є вирішальною передумовою формування у індивіда зацікавленості в їх реалізації. Водночас загальні гарантії, забезпечуючи реальність правового статусу, не можуть забезпечити законність та обґрунтованість реалізації прав, здійснення свобод, виконання обов'язків, не виключають можливість порушення законності при реалізації прав та свобод осіб, визнаних біженцями. Вони є правовим вираженням загальних умов реалізації правового статусу. Уся система соціально-економічних, політичних, організаційних гарантій реалізації прав та свобод осіб, визнаних біженцями та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, діє через спеціальні або юридичні гарантії [13, с. 106-107].

А.В. Пономаренко запропонував розглядати юридичні гарантії, як відображену у нормативно-правових актах сукупність умов, способів та засобів, за допомогою яких визначається порядок реалізації, здійснення прав і свобод особи, а також їх охорони, захисту та відновлення у разі порушення [14, с. 39]. П.М. Рабинович під гарантіями основних прав і свобод розуміє умови і засоби, принципи та норми, що забезпечують здійснення, охорону і захист зазначених прав, і які є запорукою виконання державою та іншими суб'єктами правовідносин тих обов'язків, які покладаються на них з метою реалізації конституційних прав та свобод людини і громадянина [15, с. 246].

Ефективність реалізації гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту полягає у ефективній діяльності держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій тощо. Усі види гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або

тимчасового захисту діють цілісно, системно. Серед загальних гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту чільне місце посідають економічні гарантії. Адміністративно-правовий статус указаної категорії осіб може бути належним чином реалізований лише у разі економічного забезпечення таких осіб.

Економічні гарантії – це матеріальні багатства та блага, що необхідні для фактичної реалізації прав та свобод біженців в державі. За допомогою цих гарантій здійснюється економічна забезпеченість прав і свобод людини. До економічних гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового захисту можна віднести, зокрема: повноваження Кабінету Міністрів України щодо визначення у проекті Державного бюджету України обсягів фінансування заходів, що здійснюються на виконання Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»; повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сферах трудових відносин, соціального захисту населення, забезпечують призначення особам, яких визнано біженцем або особою, яка потребує додаткового захисту, грошової допомоги, пенсії, інших видів соціального забезпечення та грошової допомоги особам, яким надано тимчасовий захист тощо.

Політичні гарантії, які є необхідним і важливим елементом політичної системи суспільства, являють собою певні умови, способи і засоби, що забезпечують використання механізму влади народу для здійснення прав і свобод людини та громадянина [16]. Україна – демократична та правова держава, утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави, а тому особи, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, користуються тими самими правами і свободами, а також мають такі самі обов'язки, як і громадяни України, крім випадків, установлених Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Серед політичних гарантій адміністративно-правового статусу біженців варто згадати гарантії надання відповідного статусу особі, свободи перебування та свободи пересування.

Особливе місце серед політичних гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні посідає гарантія заборони висилання або примусового повернення вказаної категорії осіб, до країни з якої вони прибули та де їх життю або свободі загрожує небезпека, а також надання притулку.

Характеризуючи соціальні гарантії адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які

потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні, варто враховувати, що Україна – соціальна держава, як зазначено у ст. 1 Конституції України, тобто характеризується спрямованістю на соціальні цінності, на створення умов, які забезпечують гідне життя. Соціальна держава має забезпечувати реалізацію принципу соціальної справедливості в суспільстві. Саме тому політика нашої держави направлена на створення умов для гідного життя людини та громадянина, а також вільний розвиток особистості в Україні.

На нашу думку, визначення юридичних гарантій, запропоноване В.С. Нерсесянцем є досить повним. Так, учений зазначав, що юридичні гарантії – це закріплені в законодавстві засоби та спеціальні заходи, на які покладається забезпечення, здійснення й охорона прав і свобод громадян, задоволення їх інтересів, користування благами, що є в основі того чи іншого права або свободи [17, с. 60]. Тобто, за допомогою юридичних гарантій здійснюється механізм реалізації гарантій, визначених нормативно-правовими актами України. Даючи характеристику юридичних гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні, важливо пам'ятати, що основною їх відмінністю від інших способів забезпечення прав і обов'язків вказаних категорій осіб є законодавчо передбачена процедура реалізації [18, с. 42]. М.С. Малєїн зазначає, що юридичні гарантії – це норми права, які передбачають у своїй сукупності правовий механізм, покликаний сприяти реалізації законів. Якісна характеристика юридичних гарантій передбачає оцінку всієї діючої системи права в цілому, з точки зору повноти охоплення правовим інструментарієм усіх найбільш важливих взаємовідносин державних органів та громадян, а також громадян між собою [19, с. 43]. На переконання В.С. Нерсесянца, юридичні гарантії – це система взаємопов'язаних форм і засобів (нормативних, інституційних, процесуальних), які забезпечують належне визнання, захист і реалізацію певних прав та їх обов'язків. Юридичні гарантії – це конструктивне вираження принципу самозахисту прав. Вони, продовжує науковець, втілюють ідею узгодженої дії права і держави, коли одні форми, напрямки і функції державно-правового регулювання та діяльності служать разом з тим захисним механізмом для інших і навпаки. І лише в такому загальному контексті взаємної підтримки й узгодженості різних частин і аспектів всього державно-правового комплексу окремі спеціальні форми та конструкції юридичних гарантій прав і свобод особистості можуть реально здійснити свою захисну роль. Словом, юридичні гарантії самі потребують юридичних гарантій, а такими в кінцевому підсумку можуть бути лише правова держава та правові закони [20, с. 142; 21].

Юридичні гарантії, базуючись на економічних, соціальних, політичних та інших гарантіях, похідні від них. Вони об'єднані однією загальною ознакою – закріплені в нормах діючого законодавства, які у свою чергу, регламентують права та обов'язки біженців та осіб, що потребують додаткового або тимчасового захисту, а також визначають порядок їх реалізації. Однак, саме юридичними гарантіями необхідно вважати лише норми права, встановлюючі засоби та способи, за допомогою яких біженці та особи, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні набувають можливість реалізації своїх прав та обов'язків, а також можливість їх захисту у разі порушення [22, с. 42].

Висновок. Отже, система юридичних гарантій забезпечується певними інструментами, зокрема: нормативними, процесуальними, галузевими, які в свою чергу є способами та засобами захисту та реалізації прав і свобод людини. Основою юридичних гарантій є нормативне забезпечення, тобто іншими словами можна сказати, що основою юридичних гарантій є закон. Реалізація юридичних гарантій постає у разі необхідності захисту порушених прав біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, зокрема у разі невиконання або неналежного виконання органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими і службовими особами, або іншими суб'єктами своїх обов'язків, тобто коли є загроза реалізації адміністративно-правового статусу зазначених категорій осіб. Таким чином, під юридичними гарантіями адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, на наш погляд, доцільно розуміти сукупність передбачених законом заходів і засобів, що забезпечують охорону та покликані сприяти практичній реалізації прав та свобод цих категорій осіб.

Література

1. Мигашко Є.М., Тимошенко Н.Є. Інтеграція біженців в українське суспільство як соціально-педагогічна проблема. *Наукові здобутки студентів Інституту людини*. 2014. № 2. URL: <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/5567/1/Тимошенко%20Н.%20Мигашко%20Є.%20Інтеграція%20біженців%20в%20українське%20суспільство%20як%20соціально-педагогічна%20проблема.pdf>.
2. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua>.
3. Большая советская энциклопедия. В 30 т. М. : Сов. Энцикл., Т. 6. 1971. 624 с.
4. Магновський І. Й. Гарантії прав і свобод людини та громадянина в праві України : (теоретико-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук. Київ : б. в., 2003. 221 с.
5. Матузов Н.А., Малько А.В. Теория государства и права : курс лекцій. М. : Юристъ. 1977. 672 с.
6. Білзьоров Є.В. Правові гарантії захисту прав і свобод людини в Україні: реалії та проблеми. *Адвокат*. № 8 (107). 2009. С. 26–30.
7. Скакун О.Ф. Теория государства и права : учебник. Х. : Одиссей, 2000. 615 с.
8. Котова Л. В. Проблеми правового статусу працівника як суб'єкта трудового права в умовах ринкових відносин : дисертація. Луганськ, 2009. 201 с.
9. Шемшученко Ю.С. Теоретико-методологічні проблеми визначення юридичних гарантій забезпечення прав та законних інтересів громадян: наукова доповідь / кер. авт. кол. Ю.С. Шемшученко. К. : Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 2010. 56 с.
10. Волинка К.Г. Забезпечення прав і свобод особи в Україні: теоретичні і практичні аспекти. *Право України*. 2000. № 11. С. 30–33.
11. Тимчик Г.С. Теоретико-правові аспекти адміністративно-правового забезпечення прав і свобод біженців в Україні. *Науково-практична інтернет-конференція* (Київ, 17.05.2012). URL: https://legalactivity.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=299%3A170512-07&catid=42%3A2-0512&Itemid=46&lang=ru.
12. Юридична енциклопедія у 6-ти томах / за ред. Ю.С. Шемшученка та ін. К: Укр. Енци. 1998. Т. 1: А-Т. 672 с.
13. Калюжний Р.А., Тимчик Г.С. Адміністративно-правовий статус осіб, визнаних біженцями в Україні: монографія. К.: «МП Леся». 2015. 192 с.
14. Пономаренко А.В. Поняття «юридичні гарантії» в трудовому праві. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди. Сер. Право*. 2013. Вип. 20. С. 37–41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_pravo_2013_20_8.
15. Рабинович П. М., Хавронюк М. І. Права людини і громадянина. К. : Атіка, 2004. 464 с.
16. Лінецький С.В. Гарантії прав і свобод людини та громадянина. *Енциклопедія Сучасної України* : електронна версія [веб-сайт] / гол. редкол.: І.М. Дзюба, А.І. Жуковський, М.Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=28680.
17. Социалистическое правовое государство: концепция и пути реализации / сост. Э.А. Чиркин; отв. ред. В.С. Нерсесянц. М.: Юрид. лит. 1990. 320 с.
18. Юрицин А.Е. Роль системы гарантий в реализации административно-правового статуса беженцев и вынужденных переселенцев в Российской Федерации. *Научный вестник Омской академии МВД России*. № 2 (24). 2006. С. 39–43.
19. Малейн Н.С. Повышение роли закона в охране личных и имущественных прав граждан. *Советское государство и право*. 1974. № 6. С. 41–48.
20. Нерсесянц В. С. Проблемы общей теории права и государства. М., 1999. 420 с.
21. Кохан Н. В. Гарантії трудових прав працівників та шляхи їх удосконалення : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05; кер. роботи Н. М. Хуторян / Нац. ун.-т «Одеська юридична академія». Одеса, 2008. 204 с.
22. Юрицин А.Е. Роль системы гарантий в реализации административно-правового статуса беженцев и вынужденных переселенцев в Российской Федерации. *Научный вестник Омской академии МВД России*. № 2 (24). 2006. С. 39–43.

Анотація

Босий В. П. Поняття юридичних гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні. – Стаття.

Актуальність статті полягає в тому, що щорічно сотні тисяч людей вимушені залишити свої країни постійного проживання задля того, щоб врятувати себе і свої сім'ї від проблем, пов'язаних з озброєними конфліктами, релігійними гоніннями, а також різними проявами дискримінації. Біженці та особи, які потребують додаткового захисту є однією з найменш захищених категорій населення. Біженці вимушені розірвати зв'язок з країною своєї громадянської належності, а тому не позбавлені соціального та правового захисту, що тягне за собою порушення прав такої категорії осіб. У статті, спираючись на аналіз наукових поглядів вчених, запропоновано авторське визначення поняття юридичних гарантій адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні. Аргументовано, що система юридичних гарантій забезпечується певними інструментами, зокрема: нормативними, процесуальними, галузевими, які в свою чергу є способами та засобами захисту та реалізації прав і свобод людини. Зроблено висновок, що система юридичних гарантій забезпечується певними інструментами, зокрема: нормативними, процесуальними, галузевими, які в свою чергу є способами та засобами захисту та реалізації прав і свобод людини. Основою юридичних гарантій є нормативне забезпечення, тобто іншими словами можна сказати, що основою юридичних гарантій є закон. Реалізація юридичних гарантій постає у разі необхідності захисту порушених прав біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, зокрема у разі невиконання або неналежного виконання органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими і службовими особами, або іншими суб'єктами своїх обов'язків, тобто коли є загроза реалізації адміністративно-правового статусу зазначених категорій осіб. Таким чином, під юридичними гарантіями адміністративно-правового статусу біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту, на наш погляд, доцільно розуміти сукупність передбачених законом заходів і засобів, що забезпечують охорону та покликані сприяти практичній реалізації прав та свобод цих категорій осіб.

Ключові слова: гарантії, юридичні гарантії, адміністративно-правовий статус, біженці, додатковий та тимчасовий захист.

Summary

Bosyi V. P. The concept of legal guarantees of the administrative and legal status of refugees and persons in need of additional or temporary protection in Ukraine. – Article.

The relevance of the article is that every year hundreds of thousands of people are forced to leave their countries of residence in order to save themselves and their families from problems related to armed conflict, religious persecution, and various forms of discrimination. Refugees and persons in need of additional protection are one of the least protected categories of the population. Refugees are forced to sever ties with the country of their citizenship, and therefore are not deprived of social and legal protection, which entails a violation of the rights of this category of persons. The article, based on the analysis of scientific views of scientists, proposes the author's definition of the concept of legal guarantees of administrative and legal status of refugees and persons in need of additional or temporary protection in Ukraine. It is argued that the system of legal guarantees is provided by certain tools, in particular: regulatory, procedural, sectoral, which in turn are ways and means of protection and realization of human rights and freedoms. It is concluded that the system of legal guarantees is provided by certain tools, in particular: regulatory, procedural, sectoral, which in turn are ways and means of protection and realization of human rights and freedoms. The basis of legal guarantees is regulatory support, ie in other words we can say that the basis of legal guarantees is the law. The implementation of legal guarantees arises in case of need to protect violated rights of refugees and persons in need of additional or temporary protection, in particular in case of non-performance or improper performance by public authorities, local governments and their officials or other subjects of their obligations. languages, ie when there is a threat to the implementation of the administrative and legal status of these categories of persons. Thus, in our opinion, the legal guarantees of the administrative and legal status of refugees and persons in need of additional or temporary protection should be understood as a set of measures and means provided by law to ensure protection and promote the rights and freedoms of these categories.

Key words: guarantees, legal guarantees, administrative and legal status, refugees, additional and temporary protection.